

باغ اکبریه

بیابان لوت

روستای خراشاد

روستای اصفهک

قنات بلده

ژئوپارک طبس

کاروانسراها

باغ اکبریه

این مجموعه در آغاز سده ۱۴ هجری قمری، در بیرجند در انتهای خیابان معلم بیرجند احداث شده است. به لحاظ کارکرد سیاسی مهمترین مجموعه ی حکومتی شهر بیرجند به شمار می رفته و به نوعی مقر حکومت چند تن از امرای خاندان علم از جمله "محمدابراهیم خان شوکت الملک" و "اسدالله علم" بوده است. به طور کلی مجموعه ی اکبریه دارای عناصر معماری نظیر سردر ورودی، عمارت، انبار، باغ، فضای بارانداز (اصطبل) مسجد، استخر و حصار است. از سال ۱۳۷۲ مرمت این مجموعه با کاربری موزه آغاز شد و هم اکنون با کاربری فرهنگی در اجاره اداره کل میراث فرهنگی صنایع دستی و گردشگری خراسان جنوبی است.

قبل از این، مجموعه باغ اکبریه در تاریخ ۷۸/۰۳/۰۲ با شماره ۳۲۶۲ در فهرست آثار ملی کشور به ثبت رسیده بود.

باغ اکبریه به همراه ۸ باغ ایرانی دیگر با شماره ۱۳۷۲-۰۰۹ به اتفاق آراء در سی و پنجمین اجلاس کمیته میراث جهانی در سال ۱۳۹۰ ه.ش در فهرست میراث جهانی به ثبت رسید.

Akbariyeh Village

This place in the first of 14th century (After Hejrat) was next to Akbaryeh village and it was south-eastern of Birjand, But now it is on end of the Moalem Street in Birjand Because the town has protraction. Because of the strategic output this place was very important for the government of Birjand city and there was some of the governors from Alam family like “Amir Alam Khan Heshmat ol molk”, ” Mohammad Ibrahim Khan Shokat ol Molk” and “Asadollah Alam” was live there.

Generally, Akbaryeh area has many architecture things like: top of the enter door, building, warehouse, garden, dock area, (Stable), mosque, pool ,corral.

Akbaryeh garden with eight Iranian garden with number 1372...009 in thirty five th meeting of world heritage committee in 1390 was getting a world heritage.

Before May 22, 1993, Akbaryeh area with no 2326 reported one of the national works of country.

بیابان لوت

ریگ یلان در شرق لوت، تجمع عظیمی از انواع ساخت های ماسه بادی است که با چشم اندازی زیبا خودنمایی می کند. به جز این مورد پوشش گیاهی و جانوری ارزشمندی، کلوت ها (یاردانگ ها)، نبکاها، رودخانه شور، گندم بریان، هامادا (دشت ریگی) و ... از جاذبه های شگفت انگیز بیابان لوت هستند.

بیابان لوت در جنوب شرق ایران به عنوان نخستین اثر طبیعی کشور در فهرست میراث جهانی یونسکو ثبت شد. این بیابان با مساحت کلی بیش از ۴۰/۰۰۰ کیلومترمربع و مساحت عرصه ۲۳/۰۰۰ کیلومترمربع و مساحت حریم ۱۸/۰۰۰ کیلومترمربع در میان سه استان خراسان جنوبی سیستان و بلوچستان و کرمان گسترده شده است. از ویژگی های منحصر به فرد بیابان لوت در استان خراسان جنوبی وجود بلندترین تپه های ماسه ای ریگ یلان است.

Lut desert

The Lut Desert is located in the South East of Iran which has been recorded on the World Heritage List of UNESCO. This desert with 49.40721 Km² total area and 15.22780 Km² arena is located between 3 counties of South Khorasan, Sistan & Balouchestan and Kerman .

A unique feature of the Lut Desert in the County of South Khorasan are the highest Sand dunes (sand Ylan). Rige Yalan With 65.10671 Km²

area is located east of the Lut Desert which is a construction of the huge accumulation of sand with an amazing show of the beautiful landscape. The amazing attractions of the Lut Desert consist of sand pyramids, Kalut, Nebkas or the desert pots and the Salt River, Sandy plain (Hamada)

روستای خراشاد

خراشاد روستایی واقع در ۲۴ کیلومتری جنوب شرقی شهرستان بیرجند است. روستای خراشاد در سال ۱۳۹۶ به عنوان نخستین روستای هدف صنایع دستی کشور و روستای ملی توبافی از سوی وزارت میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری معرفی و ثبت شده است. پارچه بافی سنتی خراشاد (یا توبافی به زبان محلی)، یکی از مهمترین صنایع دستی استان خراسان جنوبی در خراشاد است تقریباً تمامی بانوان به شغل بافندگی مشغول هستند.

در همین راستا و پس از ثبت به عنوان روستای ملی توبافی، یکی از کاندیدهای ثبت جهانی قرار گرفت که پس از بازدید ارزیابان و کارشناسان منطقه غرب آسیا و اقیانوسیه به عنوان دومین روستای جهانی ایران، با عنوان روستای جهانی توبافی (حوله بافی)، ثبت جهانی شد.

Khorashad village

Khorashad is a village located in 24 kilometers from south-east of Birjand. The village of Khorashad has been introduced and registered as the first village of Handicraftsmanship in the country and the national village of Toobaffi in 1396 by the Organization of Heritage, Handicrafts and Tourism.

The traditional weaving in Khorashad (or Toobaffi in the local language) is one of the most important handicrafts of South Khorasan. In Khorashad almost all of women are engaged in traditional weaving. In the same vein After National registration of Khorashad as the village of Toobaffi It Was nominated as a candidate of World Village of traditional weaving (Too Baffi) and After the Visits and evaluations of assessors and experts from the region of West Asia and the Pacific was registered as the second World Handicraft village of Iranian and the World Towel Weaving (Too Baffi) Village in 2018.

روستای اصفهک

جوانان اصفهک با تشکیل تعاونی صنایع دستی و سوغات محلی و تمرکز بر فعالیت گردشگری بصورت جمعی و گروهی، روستا را به قطبی برای تحقیقات علمی از جمله یک مرکز لرزه‌نگاری با قابلیت پیش‌بینی مخاطرات طبیعی تبدیل کردند. فداکاری آنها باعث شد تا روستا در سال ۲۰۲۰ برنده جایزه TO DO در آلمان شود و رویکرد نوآورانه آنها برای بهبودی و توانمندسازی جامعه را به رسمیت بشناسد.

پرونده روستای اصفهک توسط تیمی از اداره شهرستان، یکی از کارشناسان اداره کل و با همکاری اهالی تهیه و در کنار روستاهای بنام و مطرح دیگر استان‌ها همچون میمند کرمان، کندلوس مازندران، قلعه بالای سمنان، پالنگان کردستان، ایبانه اصفهان، فهرج یزد و بیشه لرستان توسط کارشناسان سازمان جهانی گردشگری مورد بررسی قرار گرفته و حائز رتبه‌های برتر در بین همه این روستاها گردید.

زلزله سال ۱۳۵۷ بخش اعظم اصفهک را ویران کرد، اما پس از گذشت چنددهه، نوادگان قربانیان شروع به احیای خانه‌های اجدادی خود به خانه‌های روستایی کردند. آنها با استفاده از اصول معماری پایدار برای حفظ میراث فرهنگی خود یک کارگاه خشک تأسیس کردند. این تلاش برای اصفهک جایزه معماری آسیایی در سال ۲۰۱۷ را به ارمغان آورد و جایگاه خود را به عنوان یک مقصد گردشگری قابل توجه تثبیت کرد.

روستای زیبای اصفهک در رقابت با ۲۵۰ روستای جهان و ۸ روستای ایران به عنوان روستای جهانی انتخاب شد. در چهارمین اجلاس سازمان جهانی گردشگری (UNWTO)، اصفهک استان خراسان جنوبی به عنوان روستای منتخب در فهرست بهترین دهکده‌های جهانی گردشگری ثبت شد.

روستای جهانی گردشگری اصفهک، روستایی از توابع بخش دیهوک و در شهرستان طبس استان خراسان جنوبی ایران است. روستای اصفهک پس از زلزله سال ۱۳۵۷ که در طبس رخ داد آسیب‌های جدی دید و قابل زندگی نبود و ساکنان آن چندی در خیمه زندگی کردند و بعد با همت یک خیر و کمک اهالی اتاق‌هایی چوبی معروف به اتاق چوئی ساختند و در آن زندگی کردند تا این که روستای مدرن جدید ساخته شد.

در سال ۲۰۲۴ روستای اصفهک توانست خود را در فهرست ۵۵ روستای برتر جهان جای دهد و به عنوان یکی از بهترین روستاهای گردشگری سازمان جهانی گردشگری در این سال به ثبت برسد.

Esfahak village

Isfahak World Tourism Village is a village in Dihook District, Tabas County, South Khorasan Province, Iran. After the 1978 earthquake in Tabas, the village of Isfahak was seriously damaged and uninhabitable. Its residents lived in tents for a while, and then, with the help of a benefactor and the help of the locals, they built wooden rooms known as (Chooyee) rooms and lived in them until the new village was built.

In 2024, the village of Isfahak was in the list of the world's top 55 villages and was registered as one of the best touristic villages of the World Tourism Organization in this year. The 1978 earthquake destroyed much of Isfahak, but after several decades, the descendants of the victims began to restore their ancestral homes to rural homes. They established a brick workshop using sustainable architectural principles to preserve their cultural heritage. This effort earned Isfahak the Asian Architecture Award in 2017, consolidating its place as a notable tourist destination.

The beautiful village of Isfahak was selected as a global village among 250 villages around the world and 8 villages in Iran. At the 4th World Tourism Organization (UNWTO) Summit, Isfahak, was listed as a selected village in the list of the best global tourism villages.

By forming a local handicraft and souvenir cooperative and focusing on tourism activities, the youth of Isfahak have transformed the village into a hub for scientific research, including a seismographic center capable of predicting natural disasters. Their dedication led the village to win the 2020 TO DO Award in Germany, recognizing their innovative approach to improving and empowering the community.

The file of Isfahak village was prepared by a team of experts and with the cooperation of the residents. It was examined by experts from the World Tourism Organization, along with famous and prominent villages in other provinces such as Meymand in Kerman, Kandelous in Mazandaran, Qaleh Bala in Semnan, Palangan in Kurdistan, Abyaneh in Isfahan, Fahraj in Yazd, and Bisheh in Lorestan, and received the highest rankings among all these villages.

قنات بلده

نشانه ای از نبوغ بشری در استحصال و مدیریت سنتی آب

مجموعه قنات بلده فردوس از مجموعه ۱۱ قنات ایرانی در چهلمین اجلاس کمیته میراث جهانی مورخ ۲۵ تیرماه ۱۳۹۵ (۱۵) در استانبول ترکیه به عنوان بیستمین اثر ایران در حافظه میراث جهانی ثبت شد. شاید بتوان گفت بخش اعظمی از فعالیت های فرهنگی، معنوی و مذهبی در شهر تاریخی فردوس (تون) وابسته به مجموعه قنات بلده بوده است تا جایی که مردمان خیر این شهر در طول تاریخ ارزشمندترین ثروت خود که حق آبه از این آب عظیم بوده را وقف فعالیت های مذکور می کرده اند تا همواره در زمان جاری باشند. لازم به یادآوری است که بالغ بر نیمی از کل ۷۲۰۰ فنجان این آب، وقف بر مسائل فرهنگی - معنوی است. این ثروت موجب رونق، گسترش و ترویج فرهنگ غنی اسلامی شده و حتی پایداری کالبدی بسیاری از تکیه ها و مساجد شهر را متضمن بوده است.

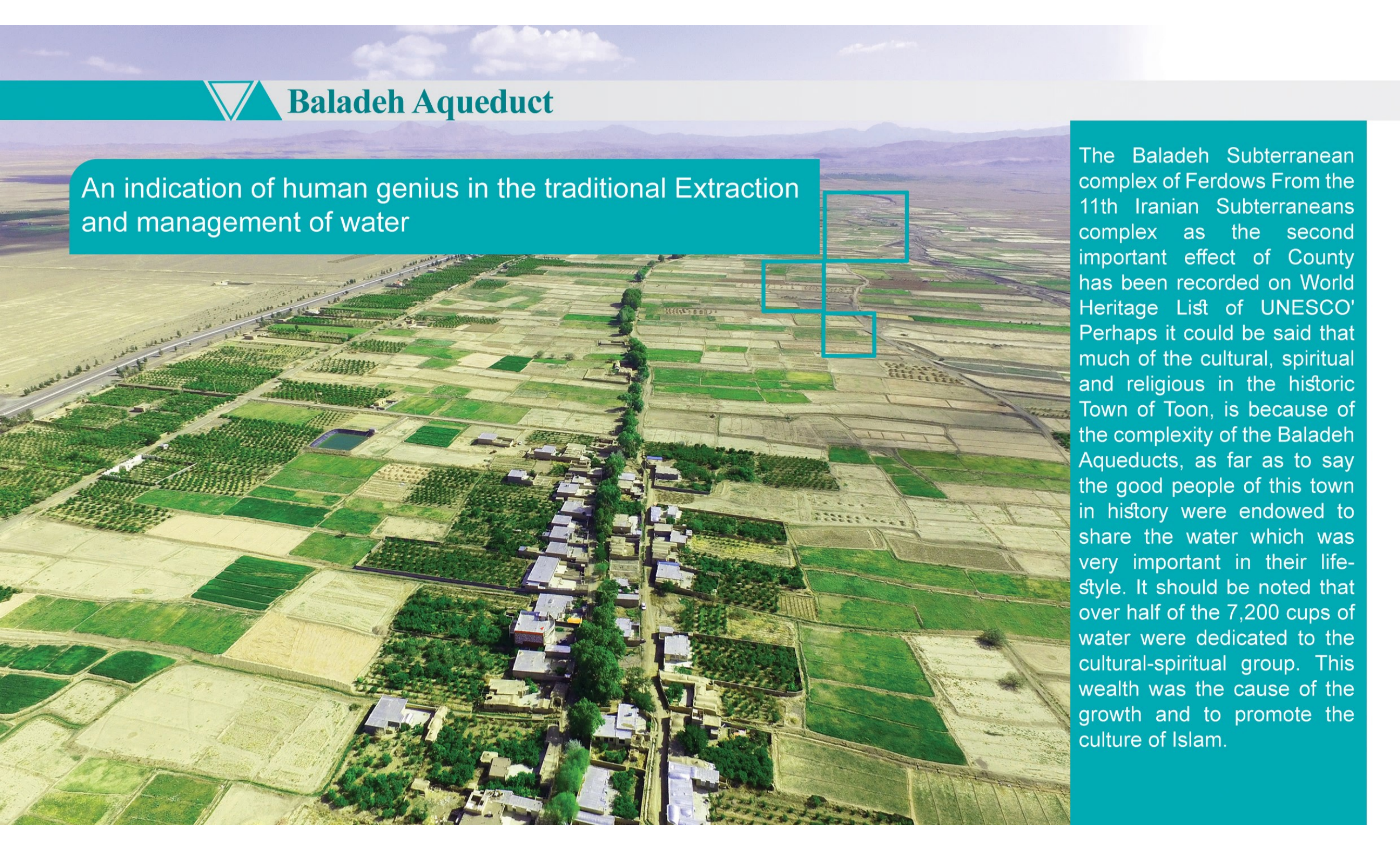

Baladeh Aqueduct

An indication of human genius in the traditional Extraction and management of water

The Baladeh Subterranean complex of Ferdows From the 11th Iranian Subterraneans complex as the second important effect of County has been recorded on World Heritage List of UNESCO' Perhaps it could be said that much of the cultural, spiritual and religious in the historic Town of Toon, is because of the complexity of the Baladeh Aqueducts, as far as to say the good people of this town in history were endowed to share the water which was very important in their life-style. It should be noted that over half of the 7,200 cups of water were dedicated to the cultural-spiritual group. This wealth was the cause of the growth and to promote the culture of Islam.

ژئوپارک طبس

سردر و کال تفتو با جریان دائمی آب در بستر آنها، چشمه‌های آبگرم، معادن نوین و کهن، ریخت‌های فرسایشی و زمین‌ساختی نیز از زیبایی‌های این ژئوپارک هستند.

ارزش‌های زیست‌محیطی ژئوپارک از جمله پناهگاه حیات وحش نابیندان به عنوان بزرگترین پناهگاه حیات وحش ایران و زیستگاه یوزپلنگ آسیایی، رویشگاه جنگلی سنو و بزرگترین رویشگاه آنگوزه شیرین ایران، آن را به عنوان میراث طبیعی ارزشمند در ایران مطرح کرده است.

را بدون کمترین وقفه زمانی می‌توان مشاهده کرد. رشته کوه‌ها و کوهستان‌های مرتفع، مناطق پست و هموار کویری نظیر کویرهای گسترده، تپه‌های عظیم ماسه‌ای ریگ شتران، صحرای زیبای طبس و پلایاها با جاذبه‌های منحصر به فرد و همچنین سرزمین آذرین پشته سیاه، بر جذابیت این منطقه افزوده‌اند. روستاهای هدف گردشگری، مناطق نمونه، اقامتگاه‌های بومگردی دره‌های مشهور کال جنی، کال

با مساحت ۲۲۷۷۱ کیلومتر مربع در شمال غربی استان خراسان جنوبی و در مسیر ارتباطی جنوب و غرب به شرق و شمال شرق ایران، در منطقه‌ای با اقلیم بیابانی همراه با آب و هوای گرم و خشک قرار دارد. این ژئوپارک ۳ بخش مرکزی، دیهوک و دستگردان را در بر می‌گیرد. تنوع بالای پدیده‌های کم‌نظیر زمین‌شناسی موجب شده تا این منطقه در میان زمین‌شناسان به «بهشت زمین‌شناسی ایران» مشهور شود.

در این ژئوپارک، سیر تحولات کره زمین از بیش از ۵۴۰ میلیون سال پیش (پرکامبرین) تا حدود ۱۰۰ میلیون سال پیش (اوایل کرتاسه)

Tabas Geopark

Tabas Geopark with an area of 22,771 km² is located in the northwest of South Khorasan province and it is on the south-west communication route to the east and northeast of Iran, Tabas Geopark is located in an area with a desert climate, hot and dry weather.

This geopark includes 3 sections, central part, Dihouk and Dastgerdan. The high variety of unique

geological phenomena has introduced this place as the "geological paradise of Iran".

In this geopark, the evolution of the earth from more than 540 million years ago (Precambrian) to about 100 million years ago (early Cretaceous) can be observed without the slightest time interval.

Mountain, lowland and plain desert such as vast deserts, Rig-e- Shotran great sand

dunes, the beautiful Tabas desert and unique attractions such as the volcanic land of Poshteh Siah, have added to the attractiveness of this area.

Tourist villages, ecotourism residences, Kal Jeni, Kal Sardar and Kal Tafto valleys which water flow in them, Hot Springs, new and old mines, erosion forms are the beauties of this geopark.

The environmental values of the geopark, such as Naybandan, the largest wildlife shelter in Iran and the habitat of the Asian cheetah, the Seno forest habitat and the largest habitat of the Sweet Anghuzeh in Iran, have raised it as a valuable natural heritage in Iran.

▼▲ Baladeh Aqueduct

کاروانسراها

در خراسان جنوبی ۲۴ کاروانسرای ارزشمند و با شکوه قرار دارد که برخی از آنها مرمت و بازسازی شده اند .

کاروانسرای سرایان ، ده محمد ، رباط خان و چهل پایه در شرف ثبت آثار میراث جهانی می باشد. تعداد کاروانسراهایی که تا کنون در استان، ثبت و یا شناسایی شده اند به تفکیک شهرستانها طبرس ۹ - بیرجند ۴ - فردوس ۳ - سرایان ۳ - بشرویه ۳ - قاین ، سریشه و زیرکوه هر کدام دارای ۱ کاروانسراست که شامل سراهای داخل شهر و خارج از شهرهاست. قدمت کاروانسراهای استان از صفویه تا قاجار بوده و تنها رباط زردان مربوط به دوره سلجوقی است.

کاروانسرا خان

کاروانسراها یکی از آثار معماری نیاکان هوشمند کشورمان است که در جای جای سرزمین پهناور ما قرار گرفته اند . این بناها برای استراحت کاروان ها و مسافرانی ساخته شده اند که در راه های باستانی و تاریخی طی مسیر می کرده اند . کاروانسراها یک از زیباترین و با عظمت ترین میراث فرهنگی کشورمان بشمار می روند . این بناها نقش مهمی در مبادلات اقتصادی و فرهنگی بین کشور ها و تمدن های کهن ایفا می کرده اند . انتقال فرهنگ و سنت های کشورمان در کنار داد و ستد کالا یکی از کارکردهای مهم و درخور توجه کاروانسراها بشمار می رود. اجزای اصلی کاروانسراها شامل : سردر و هشتی ورودی ، حیاط ، حجره ها ، آب انبار ، برج و اصطبل ها هستند که با اندکی تفاوت و تغییر می توان آنها را در همه نقاط ایران مشاهده کرد .

کاروانسرا کلمرد

Caravanserais

South Khorasan caravanserais are a relic of ancient Iranian architecture

The caravanserais are one of the architectural works of the intelligent ancestors of our country, which are located in various places of our Vast country. These buildings were built to rest caravans and travelers who traveled along the ancient and historical roads. Caravanserais are one of the most beautiful and magnificent cultural heritage of our country. These buildings have had an important role in economic and cultural exchanges between countries and ancient civilizations.

Culture and traditions transferring of our country is one of the most important functions of caravanserais.

The main components of the caravanserais include: entrance hall and vestibule, courtyard, cells, water storage, tower and stables, which can be seen in all parts of Iran with slight differences and changes.

There are 24 valuable and magnificent caravanserais in South Khorasan, which some of them have been renovated. Sarayan Caravanserai, Deh Mohammad, Robat Khan and Chehl payeh are in the process of World Heritage Sites registration.

The number of caravanserais that have been registered or identified in our province :Tabas:9 – Birjand:4 – Ferdows:3 – Sarayan:3 – Boshrouyeh:3 – Qaen&Sarbisheh&Zirkooh:1

The old age of caravanserais in the province is from Safavid to Qajar, and only Robat Zardan belongs to the Seljuq period.

